

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 34, No 1 (1983)

Υπεύθυνοι σύμφωνα με το νόμο
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
 'Επιστημονικό Σωματείο άνεγγραφομένο, άρθρ. άποφ. 5410/19.2.1975
 Πρωτοδικείου 'Αθηνών
 Πρόεδρος γιά τό έτος 1982
 Στ. Κυριάκης
ΕΚΔΟΤΗΣ: 'Εκδίδεται υπό αίρετης παντιμελούς συντακτικής επιτροπής (Σ.Ε.) μέλών της Ε.Κ.Ε.
ΥΠ/ΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: 'Ο Πρόεδρος της Σ.Ε. Ασκάς Εύσταθίου, Ζαλοκώστα 30, Χαλάνδρι. Τηλ. 6823459.
Μέλη Σν/κής 'Επ.:
 Χ. Παπσοός
 Α. Σεϊμένης
 Ι. Δημητριάδης
 Σ. Κολάγγης
 'Εκδοτική παραγωγή:
 ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε.
 'Αρδήςτου 12-16 'Αθήναι
 Τηλ. 9217513 - 9214820
ΤΟΠΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ: 'Αθήναι

Ταχ. Διεύθυνση:
 Ταχ. θορίς 3546 102-10
 'Αθήναι

Συνδρομές:
 'Ετήσια έσωτερικού δρχ. 1000
 'Ετήσια έξωτερικού * 2000
 'Ετήσια φοιτητών ήμεδαπής * 500
 'Ετήσια φοιτητών άλλουδαπής * 1000
 Τιμή έκδοτου τεύχους * 400
 'Ιδρώματα, 'Υπερ-'Οργανισμοί * 1500

Address: P.O.B. 3546 102-10
 Athens - Greece

Redaction: L. Efsthathiou
 Zalokosta 30,
 Halandri
 Greece

Subscription rates:
 (Foreign Countries)
 \$ U.S.A. 20 per year.

Δελτίον
 ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
 ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
 ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β
 ΤΟΜΟΣ 34
 ΤΕΥΧΟΣ Ι

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ
 1983

Bulletin
 OF THE HELLENIC
 VETERINARY MEDICAL SOCIETY

QUARTERLY
 SECOND PERIOD
 VOLUME 34
 No 1

JANUARY - MARCH
 1983

'Επιταγές και έμβάσματα άποστέλλονται έπ' όνόματι κ. Στ. Μάλμαρη Κτην. 'Ινστ. 'Υγιεινής και Τεχνολογίας Τροφίμων. 'Ιερά όδός 75, Τ.Τ. 301 'Αθήναι. Μελέτες, επιστολές κ.λπ. άποστέλλονται σόν κ. Α. Εύσταθίου, Κτηνιατρικό 'Ινστιτούτο Φυσιολογίας, 'Αναπαραγωγής και Διατροφής Ζώων, Νεαπόλεως 9-25, 'Αγία Παρασκευή 'Αττικής.

Recent trends in foodborne diseases of bacterial origin

ΚΩΣΤΑΣ ΓΕΝΗΠΩΡΓΗΣ

doi: [10.12681/jhvms.21573](https://doi.org/10.12681/jhvms.21573)

Copyright © 2019, ΚΩΣΤΑΣ ΓΕΝΗΠΩΡΓΗΣ

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

ΓΕΝΗΠΩΡΓΗΣ Κ. (2019). Recent trends in foodborne diseases of bacterial origin. *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, 34(1), 56–58. <https://doi.org/10.12681/jhvms.21573>

ΝΕΩΤΕΡΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΣΤΙΣ ΤΡΟΦΙΚΕΣ ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΕΙΣ ΒΑΚΤΗΡΙΔΙΑΚΗΣ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΚΩΣΤΑ ΓΕΝΗΓΙΩΡΓΗ

Τμήμα Έπιδημιολογίας και Προληπτικής Κτηνιατρικής
Πανεπιστημίου Καλιφόρνιας, DAVIS, ΗΠΑ

RECENT TRENDS IN FOODBORNE DISEASES OF BACTERIAL ORIGIN

By

CONSTANTIN A. GENIGEORGIS

Department of Epidemiology and Preventive Medicine, School of Veterinary Medicine, Univ. of California, Davis, CA 95616, USA

SUMMARY

Although foodborne and waterborne diseases are considered a major group of human illnesses, international statistics do not reflect the true incidence of food poisonings due to extensive underreporting. Even in developed nations it is estimated that there are 25 true cases for each one reported. Losses to the national economies are of significant magnitude to cause concern. Medical costs for salmonellosis alone in the USA are estimated to be in excess of 1.2 billion dollars/year. Recent epidemiologic data indicate that outbreaks of bacterial origin remain the most frequent type, with *Salmonella*, *S. aureus*, *C. perfringens* and *V. parahaemolyticus* the most common agents. A significant percentage of the outbreaks remains of unknown etiology. These unknown agents may include viruses and foodborne disease agents which were overlooked before in foods.

Foods of animal origin remain the major group of implicated foods while restaurants and homes are the most common places of food mishandlings. Inadequate cooling has been associated with most outbreaks. Worldwide, the incidence of food poisoning is expected to increase. Major contributing factors include: more out of home and mass feedings; more centralized mass production and wider distribution of foods exposing larger segments of the population; increased consumption of slightly heated foods; rapid expansion of tourism on an individual or group basis resulting in overloading the capacity of food service establishments; increased consumer awareness; better reporting of foodborne diseases; introduction of new technology where no tradition of good manufacturing practices exists; and expansion of international trade.

Extensive progress has been made in understanding the ecology and epidemiology of bacterial food poisoning agents during the past ten years.

Disease agents such as *Campylobacter*, *Y. enterocolytica* and *B. cereus* have been recognized and studied extensively. The pathogenesis of diarrheas caused by many bacterial agents has just begun to be understood and new avenues of treatment or prevention may become possible in the near future.

Although the food industry has made extensive progress in recent years, the need to change the manufacturing of many foods from an art to science has become acute. Rapid introduction of new food processing technologies quite often is not followed by the rapid and clear understanding of their food safety implications. With some old preservation methods we still have problems because we do not follow well known and recommended procedures.

Political and consumer pressures upon regulatory agencies sometimes are irrational and not well formulated with respect to the risk they would like to prevent. The debate on nitrites, nitrosamines and botulism is a recent example.

This presentation will be limited to a discussion of some recent developments regarding major and newly recognized bacterial agents. Appropriate references for further reading will be recommended.

Ἐν καὶ οἱ ὀφειλόμενες στὰ τρόφιμα καὶ τὸ νερὸ λοιμῶξεις ἀποτελοῦν μεγάλη ομάδα τῶν ἀσθενειῶν τοῦ ἀνθρώπου, οἱ διεθνεῖς στατιστικὲς δὲν παρουσιάζουν τὴν ἀληθινὴ συχνότητα τῶν τροφικῶν δηλητηριάσεων, πρᾶγμα ποῦ ὀφείλεται βασικὰ σὲ μεγάλο βαθμὸ στὴν ἑλλειπῆ δήλωσή τους. Ἀκόμη καὶ στὶς ἀνεπτυγμένους χώρες ὑπολογίζεται ὅτι ἀπὸ 25 πραγματικὲς περιπτώσεις μόνον μία δηλώνεται. Οἱ ἀπώλειες στὴν ἐθνικὴ οἰκονομία εἶναι μεγάλης σπουδαιότητος μὲ ἀποτέλεσμα νὰ προκαλοῦν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀρμοδίων. Ἡ ὑγειονομικὴ δαπάνη γιὰ τὶς σαλμονελλώσεις μόνον στὶς ΗΠΑ ὑπολογίζεται ὅτι ὑπερβαίνει τὸ 1.2 δισεκατομμύρια δολλάρια τὸν χρόνο. Πρόσφατα ἐπιδημιολογικὰ στοιχεῖα δείχνουν ὅτι οἱ πλέον συχνὲς αἰτίες τροφοδηλητηριάσεων βακτηριδιακῆς φύσεως ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι ἡ SALMONELLA, ST. AUREUS, CL. PERFRINGENS καὶ τὸ V. PARAHAEMOLYTICUS. Σημαντικὸ ποσοστὸ περιστατικῶν παραμένει ἀγνώστου αἰτιολογίας. Αὐτοὶ οἱ ἀγνωστοὶ παράγοντες περικλείουν τοὺς ἰοὺς καὶ ἄλλους παράγοντες ποῦ στὸ παρελθὸν δὲν λαμβάνονταν ὑπ' ὄψη στὰ τρόφιμα.

Τὰ τρόφιμα ζωϊκῆς προελεύσεως ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι ἡ μεγαλύτερη ομάδα τροφίμων ποῦ ἐνοχοποιοῦνται, ἐνῶ τὰ ἐστιατόρια καὶ τὰ σπίτια εἶναι τὰ μέρη ὅπου συχνότερα οἱ χειρισμοὶ τῶν τροφίμων δὲν εἶναι οἱ ἐνδεδειγμένοι. Ἡ ἀνεπαρκὴς ψύξη συνδέεται μὲ τὰ περισσότερα κρούσματα. Ἡ συχνότης τῶν τροφικῶν δηλητηριάσεων ἀναμένεται νὰ ἀυξηθεῖ σὲ παγκόσμια κλίμακα. Οἱ σημαντικότεροι παράγοντες, ποῦ συμβάλλουν γι' αὐτὸ, περιλαμβάνουν τὴν συνήθεια γιὰ φαγητὸ μακριὰ ἀπὸ τὸ σπίτι μὲ φαγητὰ μαζικῆς παραγωγῆς, τὴν κεντρικότερη μαζικὴ παραγωγή τροφίμων καὶ τὴν εὐρύτερη διανομὴ μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐκτίθενται μεγαλύτερα τμήματα τοῦ πληθυσμοῦ, τὴν ἀυξημένη κατανάλωση τροφίμων ποῦ θερμαίνονται ἐλαφρά, τὴν γρήγορη ἐπέκταση τοῦ τουρισμοῦ εἴτε σὲ ἀτομικὴ βάση εἴτε σὲ ὁμαδική, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐπιβαρύνονται πολὺ οἱ δυνατότητες ἐξυπηρέτησεως τῶν ἐγκαταστάσεων παραθέσεως τροφίμων, τὴν ἀυξημένη εὐαισθησία τῶν καταναλωτῶν, τὴν καλύτερη δήλωση τῶν τροφογενῶν δηλητηριάσεων, τὴν εἰσαγωγή νέας τεχνολογίας ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπάρχει παράδοση καλῶν βιομηχανικῶν μεθόδων παρασκευῆς τροφίμων καὶ τέλος τὴν ἐπέκταση τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου.

Σημαντικὴ πρόοδος ἔχει ἐπιτευχθῆ τὴν τελευταία δεκαετία γιὰ τὴν κατανόηση τῆς οἰκολογίας καὶ τῆς ἐπιδημιολογίας τῶν διαφόρων παραγόντων τρο-

φικῶν δηλητηριάσεων βακτηριαδικῆς προελεύσεως. Ὁ *CAMPYLOBACTER*, ἡ *YERSINIA ENTEROCOLITICA* καὶ ὁ *B. CEREUS* ἔχουν ἀναγνωρισθεῖ ὡς ὑπεύθυνοι παράγοντες ἀσθενειῶν καὶ ἔχουν μελετηθεῖ συστηματικά. Ἡ παθογένεση τῶν διαφόρων τύπων διαρροίας, ποὺ ὀφείλονται σὲ βακτηρίδια, μόλις τώρα ἄρχισε νὰ γίνεται κατανοητὴ καὶ νέοι δρόμοι στὴν θεραπεία καὶ τὴν πρόληψη ἴσως γίνουν πιθανοὶ στὸ ἄμεσο μέλλον.

Ἄν καὶ ἡ βιομηχανία τροφίμων ἔχει ἐπιτελέσει σημαντικὴ πρόοδο τὰ τελευταῖα χρόνια, ἡ ἀνάγκη γιὰ τὴν ἀλλαγὴ τῆς παραγωγῆς πολλῶν τροφίμων ἀπὸ τέχνη σὲ ἐπιστῆμη ἔχει γίνει ἀπαραίτητη. Ἡ ταχεῖα εἰσαγωγή τεχνολογικῶν διαδικασιῶν νέων τροφίμων ἀρκετὰ συχνὰ δὲν ἀκολουθεῖται ἀπὸ τὴν ταχεῖα καὶ ξεκάθαρη κατανόηση τῶν ἐπιπτώσεων ἐπὶ τῆς ἀσφαλείας των. Ἐξακολουθοῦμε νὰ ἔχουμε προβλήματα μὲ μερικὲς παλιὲς μεθόδους συντηρήσεως τροφίμων ἐπειδὴ δὲν ἀκολουθοῦμε γνωστὲς καὶ δοκιμασμένες διαδικασίες. Ἡ πίεση τῶν πολιτικῶν καὶ τῶν καταναλωτῶν στὰ κρατικὰ ὄργανα ἐλέγχου εἶναι μερικὲς φορές ἐνοχλητικὴ καὶ ὄχι καλὰ τεκμηριωμένη ὡς πρὸς τὸν κίνδυνον ἀπὸ τὸν ὁποῖον θέλουν νὰ προστατεύσουν. Ἡ συζήτηση γιὰ τὰ νιτρώδη, οἱ νιτροσαμῖνες καὶ ἡ ἀλλαντίαση ἀποτελοῦν ἕνα πρόσφατο παράδειγμα.